

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймаг дахь Татварын хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БУА-2023/169/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.bulgan@audit.gov.mn Булган аймаг Булган сум 2023 он	Булган аймаг дахь ТАГ-н дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 89009802 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 99057478 Цахим хаяг: enhtsoodolj@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Утас: Цахим хаяг: Аудитор: Б.Золжаргал Утас: 90119931 Цахим хаяг: zoljargalb@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....
 2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
 3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....
 4. Аудитын тайлан
 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
5. Аудитын илрүүлэлт
 6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2022.08.24 № 97
танай _____ ны № _____ Т

ТАТВАРЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГА
Д.ЛХАГВАСҮРЭН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Татварын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Татварын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сангийн яамны багцаас Татварын ерөнхий газрын захиалгаар Татварын хэлтсийн барилгад 597,4 сая төгрөгийн их засвар, өргөтгөлийн ажлыг хийгдэж улсын комисс хүлээж авсныг барилга байгууламж дансанд капиталжуулалт хийсэн.

Барилга байгууламжийн их засвар, өргөтгөлийн ажил хийгдэж байх хугацаанд "Булган Хүнс" ХХК-ний 500 метр.квт байрыг 2022 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс 2022 оны 08 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэл 4 сарын хугацаанд метр.квт-ыг 6,000 төгрөгөөр тооцож түрээсэлж түрээсийн зардалд 3,0 сая төгрөг зарцуулжээ.

Аудитын гол асуудал

Сангийн сайдын 2020 оны 168 дугаар тушаалаар батлагдсан "Татварын улсын байцаагчид үр дүнгийн шагнал олгох журам"-ын дагуу Татварын ерөнхий газрын

006020104

даргын тушаалаар сар бүр 30 хүртэл хувь, Татварын хэлтсийн даргын тушаалаар 20 хүртэл хувиар тус тус татварын улсын байцаагчид тухайн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн нийт 50 хүртэл хувиар сар бүр үр дүнгийн шагнал олгосон. Тайлант онд татварын улсын байцаагчид 73,9 сая төгрөгийн үр дүнгийн шагналт цалин олгосон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	35,352,604.00	39,419,072.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	15,714,294.00	17,868,642.00
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	15,714,294.00	17,868,642.00
3121	Төгрөг	15,714,294.00	17,868,642.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	15,714,294.00	17,868,642.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	19,638,310.00	21,550,430.00
354	Хангамжийн материал	19,638,310.00	21,550,430.00
35410	Бичиг хэргийн материал	7,599,650.00	8,414,950.00
35420	Аж ахуйн материал	4,854,800.00	4,243,860.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	325,000.00	0.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,818,800.00	1,880,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,040,060.00	7,011,620.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	889,123,071.33	1,428,522,960.12
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	889,123,071.33	1,428,522,960.12
392	Биет хөрөнгө	876,203,071.33	1,415,602,960.12
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	674,963,085.43	1,272,421,418.59
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-38,812,164.80	-52,969,441.27
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	130,000,000.00	130,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-45,272,825.86	-66,920,862.71
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	213,917,887.19	234,791,925.47
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-76,276,649.38	-117,300,945.63
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	61,785,570.00	59,811,380.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-44,101,831.25	-44,230,514.33
393	Биет бус хөрөнгө	12,920,000.00	12,920,000.00
39301	Програм хангамж	1,030,000.00	0.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,030,000.00	0.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	12,920,000.00	12,920,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	924,475,675.33	1,467,942,032.12
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	924,475,675.33	1,467,942,032.12
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	924,475,675.33	1,467,942,032.12
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	545,902,934.52	545,902,934.52
51101	Өмч: - төрийн	545,902,934.52	545,902,934.52
512	Хуримтлагдсан үр дүн	80,833,829.54	624,300,186.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	119,323,669.64	80,833,829.54
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-38,489,840.10	543,466,356.79
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	297,738,911.27	297,738,911.27
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	924,475,675.33	1,467,942,032.12

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	856,333,080.41	1,513,085,498.82
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	38,190,203.41	641,890,498.82
120	Нийтлэг татварын бус орлого	38,190,203.41	641,890,498.82
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	38,037,953.41	623,959,450.82
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	38,037,953.41	623,959,450.82
120009	Бусад орлого	152,250.00	17,931,048.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	818,142,877.00	871,195,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	793,961,700.00	857,380,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	793,961,700.00	857,380,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	24,181,177.00	13,815,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,480,000.00	13,815,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,701,177.00	0.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	894,822,920.51	969,619,142.03
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	894,822,920.51	969,619,142.03
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	876,704,544.45	893,142,699.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	549,123,999.80	539,132,104.92
210101	Үндсэн цалин	346,157,661.14	353,811,541.00
210102	Нэмэгдэл	80,895,419.00	61,836,046.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	47,485,505.66	46,332,715.92
210104	Урамшуулал	74,585,414.00	77,151,802.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,121,699.14	69,911,130.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	52,305,707.48	48,636,899.48
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,800,123.16	5,721,988.14
210203	ҮОМШ өвчний даатгал	4,334,338.04	4,207,990.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,061,956.76	1,031,295.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,619,573.70	10,312,957.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	40,089,600.00	64,462,511.00
210301	Гэрэл цахилгаан	3,337,000.00	2,478,757.00
210302	Түлш, халаалт	33,950,400.00	47,096,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,802,200.00	2,887,706.00
210304	Байрны түрээс	0.00	12,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,577,780.00	27,380,590.38
210401	Бичиг хэрэг	4,649,950.00	4,430,174.58
210402	Тээвэр, шатахуун	6,311,300.00	8,511,300.00
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	4,083,500.00	4,101,600.00
210404	Ном, хэвлэл	433,300.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	955,000.00	549,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,144,730.00	9,787,915.80
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,634,400.00	4,471,350.00
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	4,634,400.00	0.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	4,471,350.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,893,500.00	6,465,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,893,500.00	6,465,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	68,396,605.00	88,935,030.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	66,819,676.00	86,870,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	800,000.00	672,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	159,165.00	159,165.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	550,000.00	720,000.00

210807	Газрын төлбөр	19,364.00	19,365.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	4,400.00	17,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	96,866,960.51	92,384,982.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,500,000.00	7,425,000.00
210902	Хичээл үйлвэрлэлийн дадлага хийх	9,320,000.00	6,027,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдлын зардал	76,046,960.51	78,932,482.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,118,376.06	76,476,442.17
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,097,130.00	16,860,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,097,130.00	16,860,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	21,246.06	59,616,442.17
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	21,246.06	59,616,442.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-38,489,840.10	543,466,356.79
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-38,489,840.10	543,466,356.79

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	818,142,877.00	889,009,348.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	17,814,348.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	17,814,348.00
120009	Бусад орлого	0.00	17,814,348.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	818,142,877.00	871,195,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	793,961,700.00	857,380,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	793,961,700.00	857,380,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	24,181,177.00	13,815,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,480,000.00	13,815,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,701,177.00	0.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	812,413,830.00	886,855,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	812,413,830.00	886,855,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	794,295,453.94	810,378,557.83
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	549,123,999.80	539,132,104.92
210101	Үндсэн цалин	346,157,661.14	353,811,541.00
210102	Нэмэгдэл	80,895,419.00	61,836,046.00
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	47,485,505.66	46,332,715.92
210104	Урамшуулал	74,585,414.00	77,151,802.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,121,699.14	69,911,130.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	52,305,707.48	48,636,899.48
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,800,123.16	5,721,988.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,334,338.04	4,207,990.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,061,956.76	1,031,295.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,619,573.70	10,312,957.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	40,089,600.00	64,462,511.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,337,000.00	2,478,757.00
210302	Түлш, халаалт	33,950,400.00	47,096,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,802,200.00	2,887,706.00
210304	Байрны түрээс	0.00	12,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,170,050.00	23,566,531.00
210401	Бичиг хэрэг	6,559,970.00	4,673,311.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,264,000.00	8,455,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,083,500.00	4,101,600.00
210404	Ном, хэвлэл	433,300.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,082,000.00	549,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,747,280.00	5,786,220.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,634,400.00	4,471,350.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,634,400.00	0.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	4,471,350.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,893,500.00	6,465,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,893,500.00	6,465,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	68,442,205.00	88,917,430.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	66,819,676.00	86,870,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	800,000.00	672,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	159,165.00	159,165.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	720,000.00
210807	Газрын төлбөр	19,364.00	19,365.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,820,000.00	13,452,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,500,000.00	7,425,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,320,000.00	6,027,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,118,376.06	76,476,442.17
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,097,130.00	16,860,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,097,130.00	16,860,000.00

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	21,246.06	59,616,442.17
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	21,246.06	59,616,442.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	5,729,047.00	2,154,348.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	4,765,000.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	4,765,000.00	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	4,765,000.00	0.00
223001	Бусад хөрөнгө	4,765,000.00	0.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-4,765,000.00	0.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	964,047.00	2,154,348.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	14,750,247.00	15,714,294.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	15,714,294.00	17,868,642.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	119,323,669.64	0.00	962,965,515.43
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	119,323,669.64	0.00	962,965,515.43
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-38,489,840.10	0.00	-38,489,840.10
C08	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	80,833,829.54	0.00	924,475,675.33
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	80,833,829.54	0.00	924,475,675.33
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	80,833,829.54	0.00	924,475,675.33
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	543,466,356.79	0.00	543,466,356.79
D09	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	545,902,934.52	297,738,911.27	624,300,186.33	0.00	1,467,942,032.12

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	857,380,000.00	797,763,557.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	857,380,000.00	797,763,557.83
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	856,960,000.00	797,763,557.83
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	593,811,600.00	539,132,104.92
210101	Үндсэн цалин	360,314,800.00	353,811,541.00
210102	Нэмэгдэл цалин	105,450,500.00	61,836,046.00
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	59,532,000.00	46,332,715.92
210104	Урамшуулал	68,514,300.00	77,151,802.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,226,400.00	69,911,130.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	50,474,000.00	48,636,899.48
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,938,100.00	5,721,988.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,750,500.00	4,207,990.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,187,600.00	1,031,295.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,876,200.00	10,312,957.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,076,700.00	64,462,511.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,120,000.00	2,478,757.00
210302	Түлш, халаалт	47,154,500.00	47,096,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,802,200.00	2,887,706.00
210304	Байрны түрээс	12,000,000.00	12,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,568,400.00	21,566,531.00
210401	Бичиг хэрэг	4,673,400.00	4,673,311.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,455,800.00	6,455,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,101,600.00	4,101,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	549,600.00	549,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,788,000.00	5,786,220.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,472,700.00	4,471,350.00
210604	Урсгал засвар	4,472,700.00	4,471,350.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	6,469,200.00	6,465,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	6,469,200.00	6,465,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	85,307,500.00	85,307,430.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	83,260,600.00	83,260,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	672,300.00	672,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	159,200.00	159,165.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	720,000.00	720,000.00
210807	Газрын төлбөр	19,400.00	19,365.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,027,500.00	6,027,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага	6,027,500.00	6,027,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	420,000.00	420,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	420,000.00	420,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	420,000.00	420,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	857,380,000.00	797,763,557.83
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	857,380,000.00	797,763,557.83
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	857,380,000.00	797,763,557.83

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	13,815,000.00	13,815,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	13,815,000.00	13,815,000.00
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	13,815,000.00	13,815,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,000,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,000,000.00	2,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,610,000.00	3,610,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,610,000.00	3,610,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,425,000.00	7,425,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,425,000.00	7,425,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	780,000.00	780,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	780,000.00	780,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	780,000.00	780,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	13,815,000.00	13,815,000.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	13,815,000.00	13,815,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	13,815,000.00	13,815,000.00

2.7 Аудит хийсэн ахмадын сангийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	15,660,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	14,737,130.00	14,737,130.00	15,660,000.00	17,814,348.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	14,750,247.00	0.00	15,714,294.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	15,714,294.00	0.00	17,868,642.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Татварын хэлтсийн зорилго, зорилт чиг үүрэг нь төлөгч хуулиар хүлээсэн татвар төлөх үүргээ биелүүлэх, эрхээ эдлэх боломжийг бүрдүүлж, хуулийн хэрэгжилтийг хангуулахад чиглэгдсэн.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант онд тухайн байгууллагад мөрддөг хууль тогтоомж, бодлого чиглэлд орсон өөрчлөлтгүй байна.

Тухайн байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд Төсвийн тухай хууль, НББ-ийн тухай хууль, Татварын багц хуулиуд, Нийгмийн даатгалын багц хуулиуд, Шилэн дансны тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль болон бусад журам эрхийн актуудыг мөрдлөг болгон ашигласан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд ТЕГ-ын даргын 2021.07.09-ны өдрийн А/73 тоот тушаалаар батлагдсан “Татварын албаны дотоод эрсдэлийн удирдлагын журам”-ыг мөрдөн ажиллаж байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Татварын хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэль сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Татварын ерөнхий газрын даргын 2020 оны 10 сарын 12-ны өдрийн А/156 дугаар тушаалаар батлагдсан Монгол татварын албаны нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөн ажиллаж байна. Үйл ажиллагаанд нийцэж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Татварын хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 543.4 сая төгрөгөөр буюу 58.8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	15,714.29	17,868.64	2,154.35
Авлага	0	0	0
Бараа материал	19,638.31	21,550.43	1,912.12
Үндсэн хөрөнгө	889,123.07	1,428,522.96	539,399.89
Нийт хөрөнгө	924,475.68	1,467,942.03	543,466.36
Өр төлбөр	0	0	0.00
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	924,475.68	1,467,942.03	543,466.36
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	924,475.68	1,467,942.03	543,466.36

Ахмадын сангийн мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 17,868.64 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 2,154.35 мянган төгрөгөөр өссөн нь оны эцэст цалингийн сангийн хэмнэсэн үлдэгдлээс 3 хувиар санхүүжилт хийснээс шалтгаалжээ.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 21,550.43 мянган төгрөг болж 1,912.12 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант хугацаанд худалдаж авсан бараа материалын өсөлтөөс үүссэн байна.

Татварын хэлтэс нь 2022 онд Татварын ерөнхий газрын захиалгаар 539.4 сая төгрөгөөр их засвар хийж, улсын комисс хүлээж авсан тул тухайн албан конторын зориулалттай барилгыг их засварын өртгөөр капиталжуулснаас шалтгаалжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 974.8 сая, нийт зарлагыг 974.8 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас цалин, хөлс нэмэгдэл урамшил зардлыг 71.0 сая, нийгмийн даатгалын зардлыг 15.5 сая, хангамж, бараа материалын зардлыг 14.9 сая, нормативт зардлыг 4.0 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 4.8 сая, томилот зочны зардлыг 4.5 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 13.2 сая төгрөгөөр бууруулж, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 8.9 сая, бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг 10.7 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна. Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй хэт өндөр тооцоноос шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт /70250/ хөтөлбөрийн үндсэн үйл ажиллагааны арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 857.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 857.3 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 59.6 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 797.3 сая төгрөг буюу 92.99 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 59.6 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	70205 Татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт	857,380.00	797,763.55	59,616.44	92.99%
1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	774,579.40	714,962.95	59,616.44	92.99%
1.2	Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	6,675.00	6,675.00	0	100%
1.3	Харуул, хамгаалалтын зардал	28,800.00	28,800.00	0	100%
1.4	Холбооны суваг ашигласны хөлс	46,905.60	46,905.60	0	100%
1.5	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, шагнал урамшуулал	420.00	420.00	0	100%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Үндсэн үйл ажиллагааны зардлын зарцуулагдаагүй үлдэгдэл болох 59.6 сая төгрөгийн үлдэгдэл нь сумдад ажиллах татварын байцаагчийн хомсдолоос үүссэн цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	70205 Татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт	13,815.00	13,815.00	0.00	100%
1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	13,035.00	13,035.00	0.00	100%
1.2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, шагнал урамшуулал	780.00	780.00	0.00	100%

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаас 2.0 сая, Засаг даргын тамгын газраас 11.78 сая, тендерийн баримт бичгийн үнэ 0.035 сая төгрөгийн санхүүжилт хийгдсэн байна.

3.5.3.1 Ахмадын сангийн төсөв

Татварын хэлтсийн даргын 2021 оны А/03 тоот тушаалаар баталсан” Ахмадын сангийн дүрэм”-ийн 2-д заасны дагуу 17.8 сая төгрөгийн санжилт хийгдсэн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	70205 Татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт	17,814.30	17,814.30	0.00	100%
1.1	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	15,660.00	15,660.00	0.00	100%

Ахмадын сангийн орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.7-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Татварын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь ТАГ-н аудитор Б.Золжаргал гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Ж.Энхцоодол, газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Татварын хэлтэс 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь ТАГ-т 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 01/28 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгөөс сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг их гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нийт хөрөнгөөс буюу 1,467,942.03 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 22,019.13 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоолгүй ажиллаж 59.6 сая төгрөгийн хэмнэлтийг бий болгожээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны нэгдсэн системд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 43 удаагийн 868,380.0 сая төгрөгийн орлогын мөнгөн гүйлгээ мэдээлэхээс 1 удаагийн 5.0 сая төгрөгийн орлогын мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 10 удаагийн 26,361.1 сая төгрөгийн шийдвэрийн мэдээлэл мэдээлэхээс ахмадын санд олгосон санхүүжилт болох 17.8 сая, эргэлтийн хөрөнгө актлах 1.5 сая төгрөгийн шийдвэрийг тус тус мэдээлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Шилэн дансанд мэдээллийг хугацаанд нь иж бүрэн байршуулж, шиллэн дансны тухай хуулийг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүлэх.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, одоо хэвийн ашиглагдаж байгаа 94 нэрийн 220 ширхэг 75,723.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн цаашид ашиглах жил, үнийг шинэчлэн тогтоогоогүй байна. Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1 "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, одоо хэвийн ашиглагдаж байгаа хөрөнгийн цаашид ашиглах жил, үнийг шинэчлэн тогтоох саналаа ТӨБЗГ-т хүргүүлж шийдвэрлүүлэх зөвлөмж өгөх.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тайлант онд завсрын аудит хийгдээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Хүснэгт: 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	1	1,140.0	1	1,140.0	100%
Зөвлөмж					
Нийт дүн					

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан “зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”-ын дагуу үйл ажиллагааны зардлыг хуримтлуулан бүртгэсэн эсэх асуудлыг дараагийн аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 75,723.8 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 75,723.8 сая төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

Аудитаар нийт 24,316.9 сая төгрөгийн зөрчил² илэрснийг албан шаардлага хүргүүлсэн.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тавигдаагүй.

5.2 Албан шаардлага

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн ашиглалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, одоо хэвийн ашиглагдаж байгаа 94 нэрийн 220 ширхэг 75,723.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн цаашид ашиглах жил, үнийг шинэчлэн тогтоогоогүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, одоо хэвийн ашиглагдаж байгаа хөрөнгийг цаашид тухай бүр ашиглах жил, үнийг шинэчлэн тогтоож байх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа илрээгүй.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

